

Een ondernemingsplan voor SaniTec Madagascar

Olivier Furdelle vertelt

MADAGASCAR. Een lokale niet-gouvernementele organisatie (ngo) die goede gezondheids- en hygiënegewoonten stimuleert, zoals het gebruik van zeep om de handen te wassen en de filtering van drinkwater, begon in 2005 met SaniTec. Meer dan de helft van de kinderen van Madagascar kampte immers met ziektes die werden veroorzaakt door vervuild water. En jammer genoeg is dat de op een na voornaamste oorzaak van kindersterfte. Olivier Furdelle trok naar Madagascar om er SaniTec, een plaatselijke organisatie gespecialiseerd in sanitair, te steunen. Zijn opdracht was vooral gefocust op laaggeschoolde gebieden en afgelegen dorpjes.

De sanitaire mogelijkheden zijn beperkt in Madagascar en niet zelden zijn ze zelfs heel primitief en onhygiënisch. Madagascar produceert op dit moment zelf geen sanitaire producten en de geïmporteerde producten zijn te duur voor de meeste gezinnen. Beperkingen inzake prijs en transport zorgen er bovendien voor dat de landelijke gebieden bijna geen sanitaire producten kunnen ter beschikking krijgen.

Sociale ondernemer

SaniTec wierp zich op als 'sociale ondernemer' en ontwikkelde een uniek, lokaal en betaalbaar assortiment sanitaire producten, zoals toiletten en waterfilterkaarsen. Dat idee was gebaseerd op eerder opgedane ervaringen met de vergelijkbare Indiase markt. SaniTecs op keramiek (porselein) gebaseerde product is beduidend minder prijzig dan de geïmporteerde producten en tegelijk veel hygiënischer dan de primitieve plaatselijke alternatieven.

Nadat de eerste testproducten van de band waren gerold, overwoog SaniTec om op grotere schaal te produceren en zo een belangrijke rol te spelen in Madagascar. Daarvoor moesten investeringen van buitenaf worden aangetrokken. SaniTec deed een beroep op Ex-Change om een expert te zoeken, die hun ondernemingsplan kon helpen uittekenen.

Die expert bleek Olivier Furdelle te zijn. Hij vertrok in januari 2008 en verbleef ongeveer een maand lang in Tamatave, een klein dorpje niet zo ver van de oostkust van Madagascar.

"Mijn huis was een gewoon hutje, uitgerust met licht, elektriciteit, een ventilator, een toilet - uiteraard een SaniTec-model. Om me te wassen kreeg ik elke dag emmers met water dat dankzij de hitte absoluut niet te fris was. Ik kwam zeker niet in een luxesituatie terecht, maar het was wel ok voor een paar weken. Bovendien was het meteen een prima ervaring om me bewust te worden van de voordelen en de luxe die onze moderne steden bieden (en er achteraf ook intenser van te kunnen genieten)."

Echte exchange

"Ik woonde dicht bij andere leden van de organisatie en at elke dag samen met hen. Zo ontstond een soort gemeenschapsgevoel dat ik erg kon waarderen. Ik kon mijn gastheren namelijk echt leren kennen buiten de opdracht om en ik kwam meer te weten over hun leven en cultuur. Zo werd het ook een echte exchange!"

"Bij mijn aankomst, mijn terugkeer en toen ik voor mijn opdracht op reis moest, werd ik in de hoofdstad Antananarivo verwelkomd en verbleef ik bij Ex-Changes plaatselijke correspondenten Hettie en Peter, een heel vriendelijk koppel uit Nederland dat al jarenlang in Madagascar leeft en het land bijzonder goed kent. Ik voelde me er prima thuis."

"Na mijn verblijf liep het project door, ietwat langzaam, maar zeker. Het ondernemingsplan werd naar gespecialiseerde financiële instellingen verstuurd en van thuis uit probeerde ik sommige discussies tussen SaniTec en de instellingen in goede banen te leiden."

Terugkeer

"In november kwam mij het fantastische nieuws ter ore dat een Nederlandse bank eindelijk haar fiat had gegeven, zodat SaniTec krediet zou krijgen voor zijn ontwikkeling. Omdat de zoektijd naar de juiste mensen ter plaatse niet te onderschatten is, overwogen ze nu nieuwe opdrachten om effectief van start te gaan. Daarbij focussen ze voornamelijk op de commerciële kant."

"Tevreden over hun eerste positieve ervaring, denken ze opnieuw een beroep te doen op Ex-Change voor meer assistentie. De kans zit er dus in dat ik in 2009 terug naar Madagascar ga om het project voort op te volgen!"

Tekst: Olivier FURDELLE

INTERVIEW MET LOKALE VERTEGENWOORDIGER SASKIA KLOEZEMAN

Een bedrijf is veel meer dan zijn naam of het kantoorgebouw

Kwaliteitsproducten en -diensten met succes op de markt brengen, is grotendeels afhankelijk van een technisch capabel team en een nauw samenwerkende organisatie. Om zulke elementen voort te brengen, is een degelijke strategie nodig. Veel jonge Ethiopische branches missen momenteel de kennis van zaken om zo iets op touw te zetten, maar toch is er één Belgisch initiatief dat dit alles lijkt te kunnen waar maken. Ex-Change trekt internationale experts aan om plaatselijke ondernemingen advies te geven en om ze van meer knowhow te voorzien.

Volgens Saskia Kloeze-man, Ex-Change-vertegenwoordiger in Ethiopië, zullen de resultaten niet lang uitblijven. Die komen er, zodra bedrijven van haar diensten gebruikmaken om hun businessactiviteiten te verbeteren.

Hoe heb je Ex-Change leren kennen?

Saskia: "Ik werkte sinds 2004 in Ethiopië, toen ik met Voluntary Service Overseas (VSO) begon. Eerst werd ik in Arba Minch gestationeerd aan de TEI. Later kwam ik op de universiteit van Arba Minch terecht, waar ik aan de ontwikkeling en de kwaliteit van het hoger onderwijs heb gewerkt en waar ik onderzoek heb gedaan naar hoe het onderwijs in Ethiopië kan worden verbeterd. Tijdens mijn verblijf in Addis Abeba ontmoette ik enkele Belgen en bij mijn bezoek aan Europa organiseerden ze een meeting op het kantoor van Ex-Change in België. Zij gaven me de kans om hun lokale vertegenwoordiger in Ethiopië te worden."

Hoe ondersteunt Ex-Change lokale ondernemers?

"Wat we eigenlijk doen, is experts de kans geven om naar Ethiopië te komen om de plaatselijke ondernemingen te steunen. We begonnen plaatselijke zaakjes technisch te ondersteunen, met advies en knowhow voor plaatselijke ondernemers. Het is boeiend om te zien hoe mensen ondernemen in Ethiopië: ze zijn erg creatief. Ik ben blij daarvan deel te mogen uitmaken en het initiatief te mogen steunen. Ik wil echt meer werk maken van het Ex-Change-initiatief. Ik zie namelijk dat

Saskia Kloeze-man

ondernemen een veel duurzamere bijdrage levert aan ontwikkeling en economische groei. We proberen bijvoorbeeld om kleine ondernemingen toegang tot de markt te laten krijgen en er een positie te verwerven."

Welke oplossingen biedt Ex-Change om de perceptieproblemen aan te pakken?

"Ik denk dat knowhowtraining een van de beste manieren is om mensen hun problemen zelf te laten oplossen en daarbij gebruik te maken van hun eigen ideeën. Wat ik de laatste jaren in Ethiopië heb gezien, is dat mensen grote plannen hebben en dromen. Wij kunnen een paar experts overvliegen en - als een eerste stap - de onderneming observeren en helpen om producten van hoge kwaliteit te vervaardigen. Zo kunnen we de weg naar de internationale markt vrijmaken."

Hoe komt Ex-Change aan geld en in hoeveel landen is het actief? Hoe werkt het?

Saskia: "Ex-Change wordt gesteund door de Vlaamse Overheid, Cera, Dexia, Fortis, ING en KBC. De organisatie is actief in 14 landen in Afrika en Zuid-Amerika. Ongeveer 140 experts worden naar overal ter wereld uitgestuurd voor verscheidene projecten.

Eerst en vooral wordt de plaatselijke vertegenwoordiger benaderd door een lokale onderneming of ondernemer. Het aanvraagformulier wordt vervolgens ingevuld volgens de standaardvereisten. Het formulier wordt naar België gestuurd, waar een vacature wordt vrijgemaakt voor een expert die de zaak moet gaan steunen. Wanneer ze een expert gevonden hebben, wordt diens cv naar de plaatselijke vertegenwoordiger gestuurd en naar de onderneming. Zodra er over alle details een akkoord is bereikt, wordt een regeling getroffen om de expert te laten overkomen om de gevraagde steun te bieden. Na de tussenkomst van de expert volgt er nog feedback en ten slotte wordt de relatie afgerond of voortgezet, naargelang de noden van de organisatie."

Op welke regio's en branches concentreert Ex-Change zich momenteel?

"We werken in heel Ethiopië en laten ons sturen door de vraag van de ondernemers of bedrijven. Ik neem de beslissingen niet zelf, al hangt het uiteraard wel af van de mensen die ik ontmoet of die contact met mij opnemen. We kunnen in feite in elke industriesector hulp bieden. Behalve voor toerisme ben ik ook nog actief op het vlak van handwerk, onderwijs en juwelen."

Waarom werd Ethiopië gekozen voor het programma?

"Men heeft contact opgenomen met de Ethiopische ambassade in Brussel. Een van de eersten die met het Ex-Change-initiatief begon, was een Ethiopiër die in België studeerde. Jammer genoeg had hij het zo druk dat hij niet alles tegelijkertijd aankon."

Heeft Ex-Change een voelbare impact op het zakenleven?

“Met de doelen die we samen met de experts vooropstellen, kunnen we die impact zeer zeker meten. De situatie vooraf wordt duidelijk geschetst en de verwachtingen van de expert duidelijk gecommuniceerd. Soms is de impact niet onmiddellijk zichtbaar, maar laat die zich pas na verloop van tijd voelen.”

Hoeveel mensen hebben al van dit initiatief kunnen genieten?

“Het aantal mensen dat erbij gebaat is, verschilt van project tot project.

Wereldwijd hebben ongeveer 5.000 mensen van het Ex-Change-initiatief gebruikgemaakt. Een van de grotere projecten loopt in Zuid-Afrika. Ex-Change wil de kwaliteit van de tussenkomsten garanderen en doet zijn best om na de komst van de experts ook de impact ervan te kunnen vaststellen.”

Tekst: CAPITAL ETHIOPIA

Dit interview werd gepubliceerd in Capital Ethiopia. Het volledige interview is te bekijken op de website van Ex-Change: <http://www.ex-change.be/nieuws.html>

ACTUALITEIT

Ex-Change groeit!

Meer dan 30 sector- en landencoördinatoren in 17 focuslanden

Het aantal uitgevoerde missies groeit opnieuw in 2008. Ook komen er meer vragen van sectoren waar we minder actief zijn, zoals onderwijs, media en milieu. Nieuwe experts, maar ook nieuwe landen- en sectorcoördinatoren helpen ons om die gunstige ontwikkelingen in goede banen te leiden.

Wij gaan nu voor kwaliteit in 17 focuslanden met meer dan 30 coördinatoren. Ieder van hen spitst zich toe op één land

of één sector. Door die aanpak zullen we onze netwerken per land steviger wortelen en sneller doen groeien (en bloeien). En op die manier zullen we ook meer aanvragen kunnen omzetten in daadwerkelijke missies.

De gedetailleerde lijst van de landen- en sectorcoördinatoren is te bekijken op onze website:

<http://www.ex-change.be/team.html>

Ex-Change team.

Interculturaliteit als werkwoord

De landen- en sectorcoördinatoren van Ex-Change hebben op 22 november deelgenomen aan een workshop rond 'Communicatie en coaching in een interculturele context', georganiseerd in samenwerking met

Dunya. Met de sessie wou men de communicatie met mensen met een andere culturele achtergrond efficiënter maken. In de praktijk gaat het dan over de mensen waarmee coördinatoren in contact staan, zoals de lokale vertegenwoordigers, de lokale aanvragers en ook de uit te sturen experts.

In een charmante en authentieke Antwerpse omgeving, geïnspireerd op het Alhambra in het Spaanse Granada, zijn de coördinatoren inge-

gaan op verschillende thema's, zoals de relatie tussen cultuur, identiteit en denk- en gedragspatronen.

Actief luisteren en herformuleren zijn enkele van de communicatievaardigheden die Eddy Van Hemelrijck en Francis Laleman van Dunya hebben benadrukt tijdens de sessie. Het zijn essentiële vaardigheden voor het werk van een interculturele organisatie, zoals Ex-Change.

De deelnemers waren het er achteraf over eens dat de vruchtbare uitwisseling van ervaringen en inzichten inspirerend is geweest voor het werk bij Ex-Change.

Onbetaald verlot bij POVLT overbodig om Ex-Change te ondersteunen

De deputatie van de provincie West-Vlaanderen besliste tijdens haar zitting van 2 oktober jl. dat personeelsleden van het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw (POVLT) geen onbetaald verlot moeten nemen, als zij voor Ex-Change een opdracht uitvoeren. Onder het statuut 'verlot voor een opdracht van algemeen belang' wordt hun wedde gewoon doorbetaald. Ex-Change hoopt dat die beslissing andere werkgevers ertoe zal aanzetten om hetzelfde te doen!

Expert Bruno Vanderhofstadt voert een project rond aardappelen uit in Sierra Leone.

Iedereen coach!

Ondernemende eigenschappen stimuleren is de zaak van iedereen. VKW en de provincie Vlaams-Brabant spreken met het project 'iedereen coach!' ook jou aan. Ouder, chef, leraar, sportcoach, jeugtleider, stagegever ... bijna zeker ben je ook verantwoordelijk voor de ontwikkeling van een medemens!

waarbij je elke week een heel eenvoudige opdracht krijgt toegestuurd, die je dan toepast in je omgeving. Voor de meerwaardezoeker is er onderbouwing door een deskundige. Je kan ervaringen en reacties voor andere deelnemers nalaten op de website.

Dankzij het project kan je een aantal basics van goede coaching leren. Dat gebeurt via een gratis online tienwekenprogramma,

Meedoen? Registreer je gratis op www.iedereencoach.be. Er meer over weten? Neem contact op met Anouchka Weyns - anouchka.weyns@vkw.be

ToolBox

De vzw ToolBox is actief in heel België. Haar taak is het socialprofitorganisaties te helpen om aanzienlijk méér en beter te werken met dezelfde middelen. Dat doen ze onder andere door de managementexpertise te verbeteren. ToolBox werkt samen met kleine en middelgrote vzw's, actief binnen de

sociale sector en waarvan de doelgroep in België leeft.

Op basis van een diepgaande analyse van zowel organisatorische als strategische elementen (missie, visie, strategie, processen en infrastructuur) identificeert ToolBox vzw de belangrijkste prioriteiten van de samenwerking.

De drijvende kracht van ToolBox is een netwerk van leden, die op vrijwillige basis de vzw's begeleiden gedurende zowat acht uur per maand.

Geïnteresseerd? Neem dan contact op met christine.castille@toolboxh2o.org

Eva Escobar
eva.escobar@ex-change.be

Sabine Soeten
sabine.soetens@ex-change.be

Lieve Vervaeet
lieve.vervaeet@ex-change.be

Jacques Van Egten
jacques.vanegten@ex-change.be

Ex-Change vzw
Herentalsebaan 643
B-2160 Wommelgem
T 0032 3 259 11 12
F 0032 3 259 11 16
www.ex-change.be